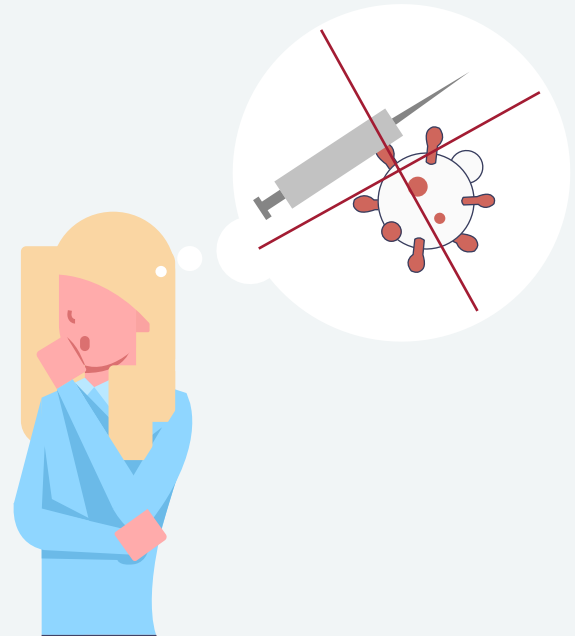
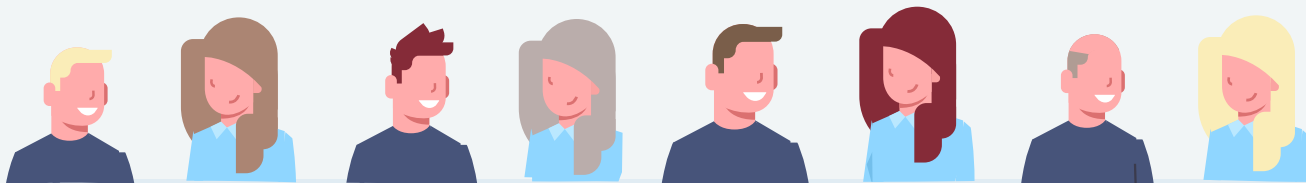

Hvem vil ta koronavaksinen?

Dag Wollebæk, Audun Fladmoe og Kari Steen-Johnsen

Om undersøkelsen

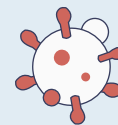

Denne undersøkelsen ser på nordmenns vilje til å ta vaksine mot covid-19. Varierer villigheten til vaksinerings mellom grupper i befolkningen, og hva er grunnen til skepsis til vaksinen?

Vi undersøker også om vaksinevillighet henger sammen med atferd, holdninger og vurderinger. Er det sammenheng mellom vaksinevillighet og hvorvidt man følger smittevernråd, hvor mye tillit man har til institusjoner og tro på konspirasjonsteorier?

Spørreundersøkelsen ble gjennomført blant 2060 nordmenn i perioden 19. oktober til 10. november 2020, en periode preget av økende smittetall og strengere tiltak. Undersøkelsen ble gjennomført før Pfizers og BioNTechs vaksine ble godkjent.

Undersøkelsene er gjennomført som del av prosjektet PAR-TS (NFR-SAMRISK II), og er delfinansiert av Institutt for samfunnsforskning og Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor.

Før den første koronavaksinen ble godkjent, var tre av fire villige til å ta en vaksine mot covid-19

Et stort flertall svarte at det er svært sannsynlig (46 prosent) eller nokså sannsynlig (27 prosent) at de vil ta vaksine. Tallet er høyere i risikogruppene og blant de eldre, mens det er færre i alderen 30–44 som vil ta vaksinen. Menn er litt mer villige enn kvinner til å ta vaksine, særlig de over 30 år.

Hvor sannsynlig eller usannsynlig er det at du vil ta koronavaksine hvis norske myndigheter anbefaler den? (andel svært eller nokså sannsynlig)

Hele befolkningen: 73 %

70 %

Under 30 år

60 %

30–44 år

66 %

45–59 år

81 %

Over 60 år

71 %

71 %

78 %

88 %

Risikogruppe

79 %

Ikke-risikogruppe

72 %

Høy utdanning

78 %

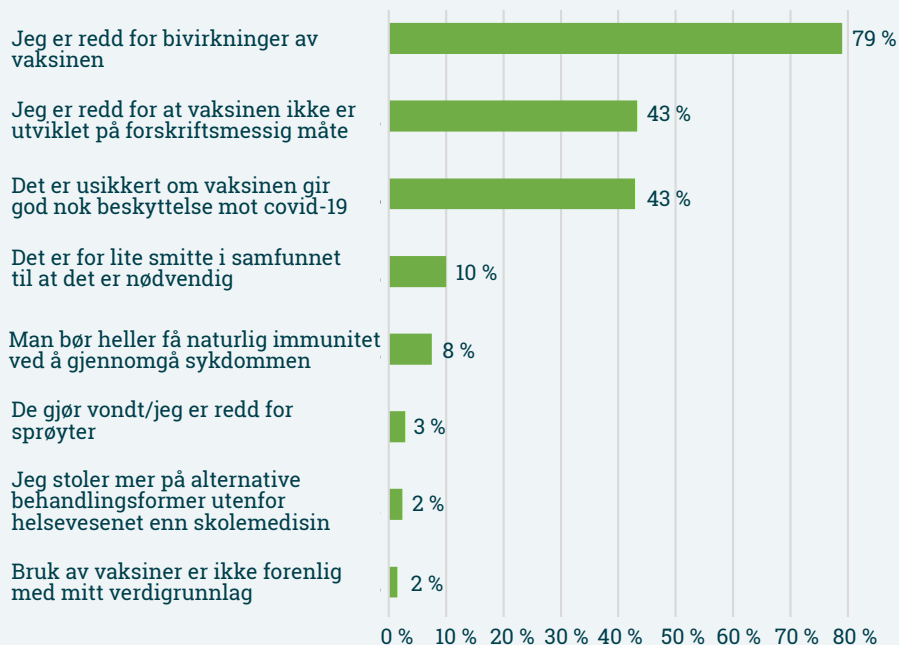

Lav utdanning

70 %

Frykt for bivirkninger er den viktigste grunnen til å ikke ville ta vaksine

De viktigste grunnene til å ikke ta koronavaksine

De viktigste årsakene blant de som ikke vil ta eller ikke vet om de vil ta vaksinen, er at de er redd for bivirkninger, at vaksinen ikke er forskriftsmessig utviklet, eller at det er usikkert om vaksinen gir god nok beskyttelse. De fleste svarte før de første positive resultatene fra vaksineutprøvingene ble offentliggjort. Testresultatene kan ha dempet noen av disse bekymringene.

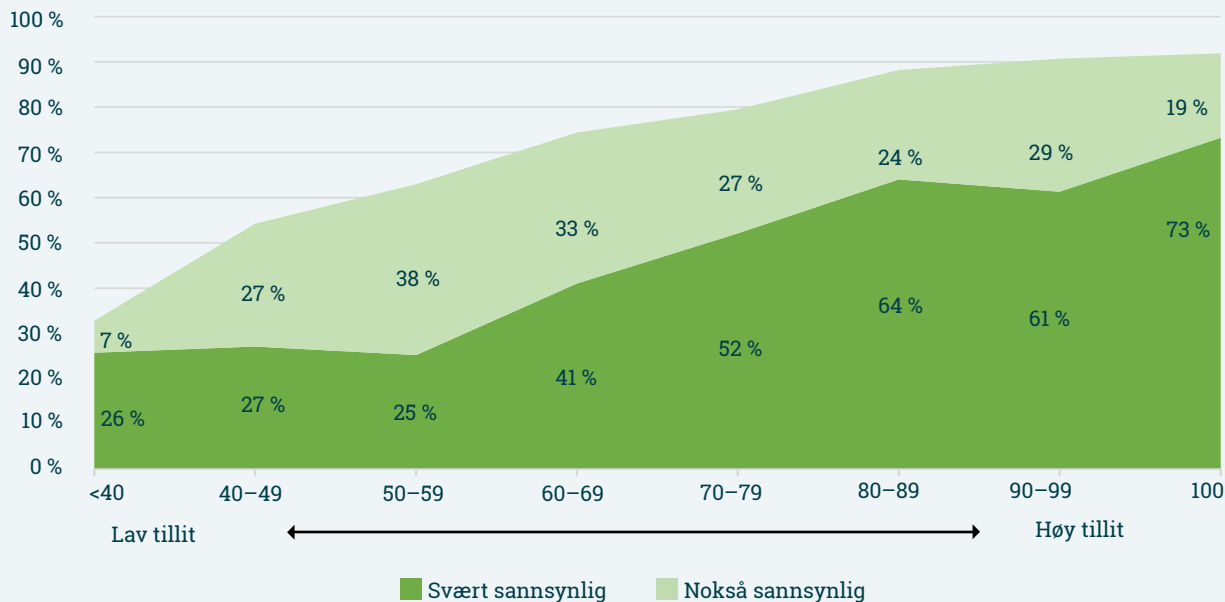
Det er kun en liten andel som svarer at de stoler mer på alternativ behandling enn skolemedisin, eller at vaksiner er uforenlig med verdisynet deres. Blant disse er det en høy andel som har lav tillit til myndighetene.

Figuren viser prosenter av de som ikke er helt sikre på at de vil ta vaksinen. Respondentene kunne gi inntil tre svar.

Tillit til myndighetene gir mindre vaksineskepsis

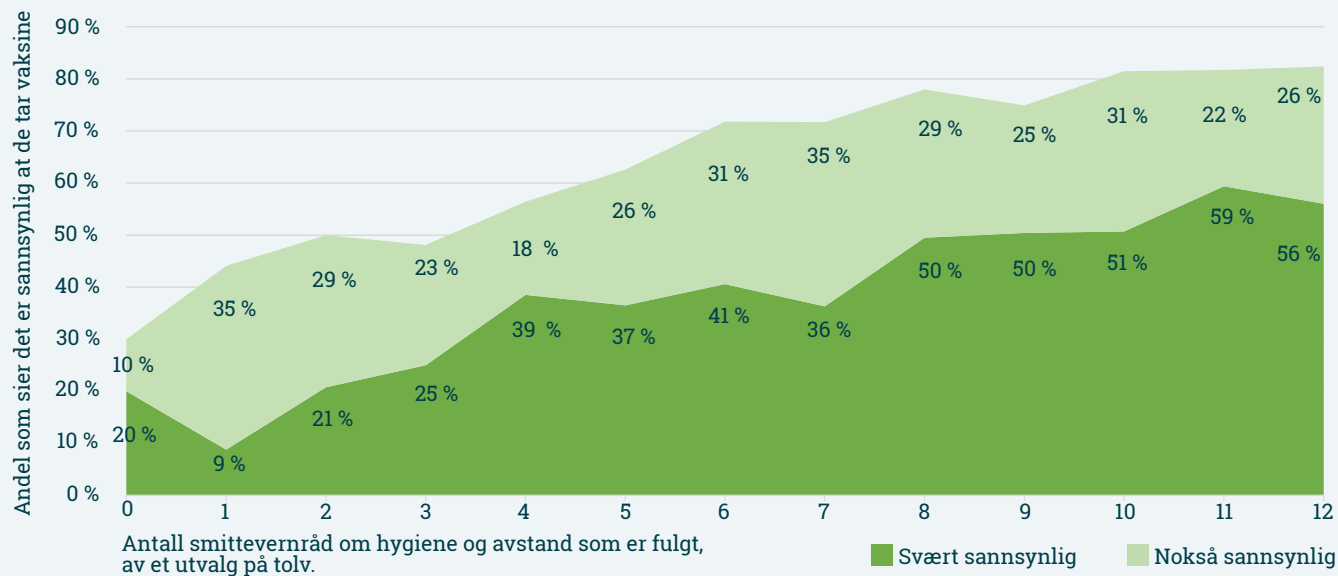
Tillit til myndighetene er viktig for vaksineviljen. Dette gjelder særlig tillit til at myndighetene ikke skjuler vesentlig koronainformasjon. 10 prosent av de spurte sier seg helt enige i en påstand om at myndighetene skjuler viktig informasjon om viruset. Blant disse er det et flertall som ikke vil ta vaksinen.

Tillit til myndighetene og sannsynlighet for at man tar vaksine

De som følger smittevernrådene vil i større grad la seg vaksinere

Det er en klar sammenheng mellom vaksinevilje og det å følge anbefalte smittevernråd for hygiene og sosial distansering. Vilje til å la seg vaksinere henger også sammen med om man mener smitteverntiltakene er forholdsmessige. De som mener at smitteverntiltakene går for langt, eller at risikoen ved korona er overdrevet, sier oftere at de ikke vil la seg vaksinere.

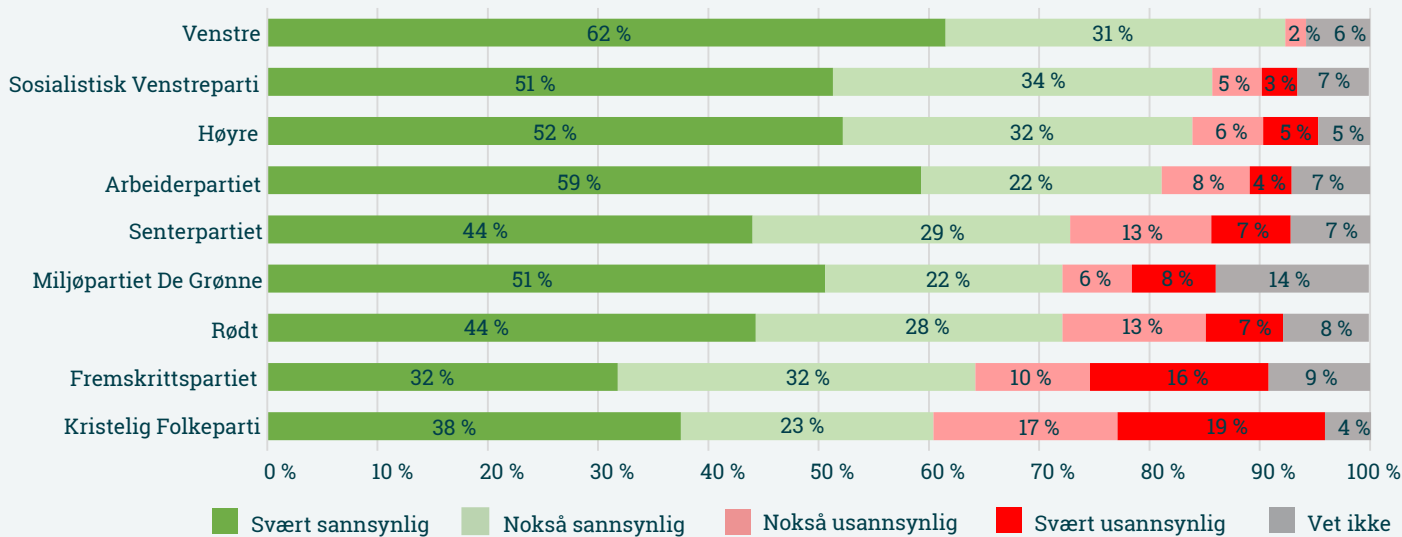

FrP- og KrF-velgere er mindre villige til vaksinere seg

V, H, Ap og SV har den høyeste andelen velgere som sier det er sannsynlig at de vil ta en covid-19-vaksine. KrF og FrP har de mest skeptiske velgerne.

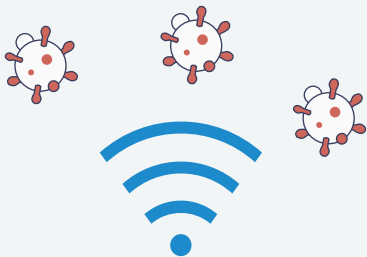
FrP-velgerne har mange av kjennetegnene til dem som ikke vil la seg vaksinere: De er kritiske til myndighetenes koronatiltak, de har lavere tillit til myndighetene, og følger i mindre grad smittevernråd. KrF-velgernes skepsis er vanskeligere å forklare med disse forholdene, siden de ikke er spesielt kritiske til myndighetene. Det er mulig at utslaget er en statistisk tilfeldighet, siden utvalget av KrF-velgere er lite (48 personer).

Partipreferanse og vaccinevillighet

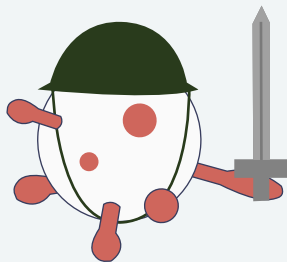

Mindre villig å vaksinere seg om man tror på konspirasjonsteorier

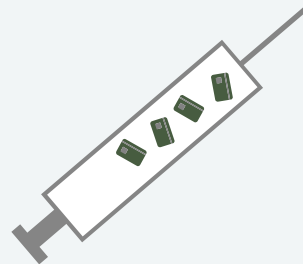
Det er en sterk sammenheng mellom det å tro på konspirasjonsteorier knyttet til koronavaksinen og uvilje mot å la seg vaksinere. Vi spurte folk om de trodde på noen av de tre følgende konspirasjonsteoriene:

Stråling fra 5G-nettet bidrar til å spre viruset eller gjøre folk syke av covid-19.

Koronaviruset er del av et program for biologisk krigføring.

Myndighetene planlegger å implantere en mikrochip i de vaksinerte for å kontrollere dem.

Blant dem som tror helt sikkert på minst én av disse konspirasjonsteoriene (3,5 prosent), sier bare 39 prosent at det er sannsynlig at de vil vaksinere seg. De som tror at minst én av teoriene kanskje stemmer er også mer skeptiske til koronavaksinen.

Vaksineviljen har økt over tid

Tall fra Helsedirektoratet viser at vaksineviljen gikk markant opp mot slutten av 2020, parallelt med at vaksinen ankom Norge og de første ble vaksinert. Det betyr at det skjedde en økning i vaksineviljen etter at de første vaksinene ble godkjent, som vår datainnsamling ikke fanger opp.

Med utgangspunkt i informasjonen du nå har om koronavaksinen, hvor sannsynlig er det at du vil ta vaksinen når den er klar?

